

Region Gävleborg

VALPROGRAM KRISTDEMOKRATERNA 2026

- ✓ **Vård**
- ✓ **Vardag**
- ✓ **Värderingar**

Inledning

Kristdemokraterna är en del av den stora internationella kristdemokratin, världens näst största politiska rörelse. Kristdemokrati står för demokrati byggd på kristen människosyn och värdegrund. Vi sätter människovärdet och familjen högt, och motarbetar alla former av totalitarism. Alla som delar våra idéer är välkomna i partiet.

Varje människa är ett mål i sig. Ingen annan människa får äga henne eller på ett kränkande sätt utnyttja henne. Varje människa är unik, men behöver gemenskap med andra för att leva och utvecklas. Människan har både kroppsliga, själsliga och andliga behov. Det kristdemokratiska samhällsarbetet tar därför sin utgångspunkt i människans helhet och betonar människans behov av gemenskap.

Detta program är framtaget för Kristdemokraterna Region Gävleborg inför valet 2026. Gävle, mars 2026.

Innehållsförteckning

INLEDNING	2
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	3
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	4
ÄLDRE	8
FAMILJEN.....	9
ARBETE OCH NÄRINGSLIV	10
KRISBEREDSKAP	11
HELA LÄNET SKA FUNGERA.....	12
INTEGRATION OCH SAMHÄLLSGEMENSKAP	13
EKONOMI OCH FINANSIERING.....	14
KULTUR OCH FRITID	15
MILJÖ OCH KLIMAT	16
PERSONALPOLITIK OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING	17
VAD HAR KRISTDEMOKRATERNA ÅSTADKOMMIT I REGION GÄVLEBORG 2022-2026.....	18

Hälso- och sjukvård

Varje människa är ett mål i sig, med ett okränkbart värde oavsett ålder, hälsa, funktionsförmåga eller livssituation. Hälso- och sjukvården ska därför alltid utgå från människans värdighet och behov – inte från systemets begränsningar. Vården ska se hela människan och möta kroppsliga, psykiska, sociala och existentiella behov. En trygg, nära och personcentrerad vård bygger på respekt, tillit och kontinuitet genom hela livet.

Svensk hälso- och sjukvård håller god kvalitet och har högt förtroende. Samtidigt finns det flera utmaningar. Det behövs fler vårdplatser och stärkt vårdkapacitet. Sjukvården behöver även på ett bättre sätt leva upp till kraven om tillgänglig och jämlik vård. Det är idag för långa väntetider och för stora regionala skillnader. Dagens organisation med 21 självstyrande regioner har gjort sitt, och vi föreslår att staten får huvudansvaret för sjukvården så att en högkvalitativ, effektiv och jämlik vård kan ges på lika villkor till hela befolkningen.

Kristdemokraterna anser att:

Sjukvården ska vara jämlik, sammanhållen och trygg

- Staten ska ta huvudansvar för sjukvården för att säkerställa jämlik vård i hela landet.
- Sammanhållna vårdprogram och god uppföljning ska säkerställa jämlik vård.
- Det ska finnas statligt utpekade orter där akutsjukhus ska finnas.
- Vården ska organiseras så att patienten aldrig hamnar mellan stolarna, och vara patientcentrerad och sammanhållen.
- Tillgången till vård ska styras efter behov – inte bostadsort.
- Nationell vårdförmedling ska utvecklas, där patienten själv kan välja inom befintlig vårdkapacitet.

Primärvården ska vara navet i vården

- Primärvården ska fortsätta utvecklas genom Region Gävleborg Din HC AB.
- Handlingsplanen för primärvården ska införlivas och vidareutvecklas, bland annat målet om 1100 listade per läkare.
- Hälsocentralerna ska ha ett tydligt ansvar för att hålla ihop patientens vårdkontakter.
- Öppettiderna ska utökas och jourlösningar utvecklas utifrån invånarnas behov.
- Hälsovalet ska utökas till fler områden, till exempel barn- och ungdomspsykiatri och mödravård.

Tillgängligheten ska öka

- Vårdköerna ska kortas och vård ska ges inom vårdgarantin.
- Arbetet med att minska antalet uteblivna besök ska fortsätta genom bättre samordning och tydligare rutiner för kallelser samt om- och avbokningar.

- Övergångar mellan olika vårdformer ska bli tryggare och mer sammanhållna.
- Vårdkoordinatorer ska användas för att skapa kontinuitet och trygghet för patienterna.
- Sjukhusen i Bollnäs, Gävle och Hudiksvall ska utvecklas, ha en långsiktig planering och tillräcklig kapacitet.
- Mobil vård och vård i hemmet ska byggas ut i hela länet, till exempel bedömningsbil, mobila team och Hospital at home.
- Fler möjligheter till egenmonitorering ska införas.
- Lågtröskelmottagning ska utvecklas för att bättre kunna möta personer med beroendesjukdom, ge bättre tillgång till läkare och skapa fler mottagningar i länet.
- Beroendevården ska förberedas för att ta över ansvaret enligt samsjuklighetsutredningens slutsatser. Tillgängligheten behöver ses över för att tillgodose behovet över hela länet.
- Kloka kliniska val ska minska onödig vård och öka patientsäkerheten.

Förebyggande insatser ska prioriteras

- Tidiga och förebyggande insatser ska prioriteras och uppmärksammas vid all kontakt med vården, till exempel när det gäller våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och ohälsosamma levnadsvanor.
- Tidig upptäckt och behandling av våra stora kroniska folksjukdomar, såsom diabetes, astma, allergi och obesitas, ska prioriteras i primärvården.
- Folkhälsoarbetet ska bedrivas i samverkan med kommuner och civilsamhälle.
- Hälsosamtal för 40-åringar ska fortsätta och utvecklas. Samtalen ska fortsatt kunna utföras digitalt eller fysiskt.
- Vaccinering är en central del av det förebyggande arbetet. Utvecklingen ska följas för att eventuellt utöka till fler vacciner.
- Patienter med kroniska sjukdomar ska erbjudas stöd som kombinerar egenvård, digital egenmonitorering och regelbundna uppföljningar för att stärka hälsan.

Psykisk hälsa ska ges ökat fokus

- Psykisk ohälsa ska förebyggas och behandlas tidigt.
- SPOT-modellen ska utvecklas och finnas tillgänglig dygnet runt i hela länet.
- Nätbaserad behandling och kontakt ska utvecklas och användas mer.
- Personer med psykisk ohälsa ska garanteras en fast vårdkontakt, oavsett ålder och vårdnivå.
- Övergången mellan barn- och vuxenpsykiatri ska förbättras.
- En plan ska finnas för att motverka ensamhet. Samverkan med civilsamhället är en viktig faktor.

- Anhörigstödet ska stärkas.
- Regional haverikommission och efterlevandestöd vid suicid ska införas.

Kvinnors hälsa och förlossningsvården ska förbättras

- Vården för kvinnospecifika sjukdomar, till exempel endometrios, lipödem, migrän och klimakteriebesvär, ska stärkas. Fler behandlingsformer ska införas och uppföljningen förbättras.
- Multiprofessionella team ska användas.
- Digital klimakteriemottagning ska utvecklas.
- En traumamottagning för sexuell hälsa ska finnas.
- Vården för könsstympade kvinnor ska präglas av hög medicinsk kompetens och individanpassat stöd.
- Två förlossningsavdelningar ska finnas i länet och samverka nära med varandra.
- Nyblivna mammor ska erbjudas en mamma-rehab-check.
- Digital kontakt med barnmorska ska användas som komplement.
- Särskilda vårdteam för förlossningsdepression och PTSD ska finnas.

Kontakten med vården ska vara enkel och tydlig

- Kontakten med vården ska ske både digitalt och fysiskt, utifrån behov.
- Telefontillgängligheten ska vara god, och tjänsten 1177 ska ha garanterad svarstid.
- Min Vård Gävleborg ska fortsätta utvecklas och bli mer användarvänlig.

Cancer- och screeningvården ska stärkas

- Ingen cancerpatient ska lämnas ensam genom vårdkedjan.
- Arbetet med tidig upptäckt ska prioriteras.
- Prostatacancerscreening ska byggas ut och bli jämlik.
- Mammografi för kvinnor över 74 år ska införas.

Tandvården ska stärkas som en del i den samlade hälsan

- Förebyggande insatser ska prioriteras för barn, äldre och utsatta grupper genom till exempel uppsökande tandvård i skola och säbo.
- Tandvård för personer med särskilda behov ska stärkas.
- Regionen ska verka för större mångfald av vårdgivare inom specialisttandvården.

Vården ska se hela människan och främja hälsa

- Ett respektfullt och professionellt bemötande ska genomsyra hela vården – att se hela människan.
- Fysisk aktivitet på recept ska utvecklas.
- Patienter med livsstilsrelaterade sjukdomar, såsom obesitas och typ 2-diabetes, ska erbjudas evidensbaserade behandlingsmetoder samt stöd till hållbara levnadsvanor.
- Grön rehabilitering, kultur på recept och social gemenskap ska användas som komplement.
- Vårdmiljöer, arkitektur, konst och gestaltning ska ses som viktiga friskfaktorer.

Äldre

Ett samhälle där alla kan åldras i trygghet och värdighet är ett angeläget mål för Kristdemokraterna. Antalet äldre blir allt fler. Med en åldrande befolkning och en mindre andel i arbetsför ålder följer att kompetensförsörjningen är en central utmaning. Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande över sin vardag med bibehållet oberoende, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. Det friska åldrandet, att se äldre som en resurs att ta tillvara och att ha ett väl fungerande samspel mellan generationerna är också viktiga beståndsdelar i vår äldrepolitik. Ofta är denna grupp multisjuka, därför behöver vården vara mer samordnad.

Kristdemokraterna anser att:

- Seniorhälsovårdsprogram ska införas, enligt modell från Västmanland.
- Samverkan mellan region och kommun ska stärkas.
- Mellanvårdsplatser ska utvecklas i dialog med kommunerna.
- Antalet återinläggningar på sjukhus inom 30 dagar ska minska.
- Möjlighet ska finnas till att välja maträtt på våra sjukhus.
- Riktade insatser behövs för att bryta social isolering och ofrivillig ensamhet.
- Alla ska kunna åldras i trygghet med stöd av teknik och omsorg.
- Alla med misstänkt demenssjukdom ska ha rätt till kvalificerad utredning, diagnos, stöd och behandling.
- Den palliativa vården ska utvecklas, med förbättrad samverkan mellan kommun och region och fler möjligheter till att välja plats för palliativ vård, exempelvis hospiceplatser.

Familjen

Familjen är människans viktigaste gemenskap och den grund som samhället vilar på. Barn som växer upp i trygga familjer får goda förutsättningar att klara av livets utmaningar. Det är därför det viktigaste sättet att förhindra brottslighet. En familj kan se ut på olika sätt, men fyller oavsett sammansättning och historia samma fundamentala roll för möjligheterna att få ett gott liv. Den äldre generationen har en viktig uppgift att vara normöverförare men också vara ett stöd för den yngre generationen.

Med vår familjepolitik vill vi stärka familjen och bygga ett samhälle som håller ihop. Ett samhälle som i både goda och svåra tider klarar av det som är viktigt – att prioritera våra barn. Politiken ska därför stödja familjerna i sin roll som samhällsspelare – den ska stärka föräldrarollen, ge familjerna utrymme att själva styra sin vardag utifrån sina behov och förutsättningar, stärka familjernas ekonomi och erbjuda en fungerande och flexibel barnomsorg. Varje politiskt beslut ska familjesäkras genom att ställa frågan om det förslag som ligger på bordet ökar eller begränsar familjernas handlingsutrymme. Livet utmanar oss. När familjer och barn behöver stöd eller när familjemedlemmar far illa, ska samhället finnas där. För detta behövs ett livskraftigt civilsamhälle och en närvarande offentlig sektor.

Kristdemokraterna anser att:

- Neuro-center för barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ska etableras.
- Tillgängligheten till ungdomshälsa ska förbättras, både digitalt och fysiskt.
- Samverkan mellan primärvård, elevhälsa och sociala insatser ska stärkas.
- Barnskyddsteam ska inrättas och Barnahus värnas.
- Familjer med barn som har varaktiga funktionsnedsättningar ska erbjudas en personlig koordinator.
- Antalet familjecentraler ska öka och finnas i varje kommun.
- Föräldrastödsprogram ska utvecklas och erbjudas fler gånger under barnets uppväxt.
- Hembesök till förstagångsföräldrar ska genomföras av barnhälsovården.
- Föräldralediga ska inte glömmas bort av arbetsgivaren utan kontinuerligt informeras och involveras i återgången till arbete.
- Förtroendevalda och personal ska utbildas i Barnkonventionen.
- Konkreta insatser ska göras för att aktivt motverka övervikt hos barn.
- En trygg uppväxt är nödvändig för ett tryggt samhälle.
- Den palliativa vården för barn ska utvecklas.

Arbete och näringsliv

Ett konkurrenskraftigt och differentierat näringsliv är en förutsättning för det goda samhället och en god välfärd. Det innebär att det måste skapas och vidmakthållas ett bra klimat för småföretagande, där människors idéer, kreativitet och entreprenörskap får möjlighet att växa. Politiken måste bidra till att det blir lättare att driva företag. Målet är en region med välmående och framgångsrika företag, vilket leder till lägre arbetslöshet, högre tillväxt och bättre förutsättningar att finansiera välfärden. Den politiska ledningen har ett övergripande ansvar för goda attityder till företagande och att skapa förståelse för företagares situation och behov. Byråkrati och krångliga regler ska motverkas.

Kristdemokraterna anser att:

- Vi ska motverka osund konkurrens från regionalt driven verksamhet.
- Möjligheterna för små och medelstora företag att delta i regionens upphandlingar ska förbättras.
- Plattformer för samverkan ska skapas för innovation, hälsa, krisberedskap och kompetensutveckling.
- Främja möjligheten att anställa personer med funktionsnedsättning och personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Krisberedskap

När krisen kommer duger inte ursäkter för bristande planering. Det krävs handlingskraft och resurser för att lösa akuta hot, vare sig de kommer i form av snö, hetta eller väpnat angrepp. Vi måste förbereda oss för händelser vi hoppas aldrig ska inträffa. Ansvar ligger på oss alla – vanliga medborgare såväl som politiska institutioner på alla nivåer. En orolig omvärld gör att återuppbyggnaden av det civila försvaret och samhällets beredskap efter decennier av nedmontering är av största vikt. Även sjukvården behöver stärka beredskapen så att Sveriges förmåga ökar och förbättras successivt på längre sikt.

Kristdemokraterna anser att:

- Information är avgörande och ska vara tydlig, saklig och lättillgänglig.
- Planeringen måste vara proaktiv och flexibel.
- Vår sjukvårdsberedskap ska stärkas med utbildning i krigstraumatologi, CBRN-händelser och konceptet "Stop the bleed".
- Beredskapsplan ska finnas för att bedriva kärnverksamheten i två veckor av egen kraft.
- Fysisk infrastruktur, inklusive ambulanskapacitet och reservkraft, ska säkras.
- Alla behövs – regionen ska planera för olika kriser inklusive krigsplacering av personal.
- Övning ger färdighet – praktiska övningar ska genomföras för personal och invånare.
- Civilsamhället har stor betydelse och ska uppmärksammas och samverka med regionen.
- Livsmedelsförsörjningen för vårt län måste öka.
- IT-säkerheten ska följas och systemen ska vara robusta.
- Upphandling ska säkerställa robusta avtal och leverantörer i kristid.

Hela länet ska fungera

Vi vill möjliggöra boende och arbete i hela länet. Landsbygden står inför andra utmaningar än storstadskommuner. Bredbandsutbyggnad ska främjas genom samverkan med statliga, regionala och privata aktörer. Det är viktigt att säkerställa att service och infrastruktur fungerar även i glesbygd. Vårt mål är att främja ett attraktivt liv i Gävleborg.

Kristdemokraterna anser att:

- Hela regionen ska fungera genom utbyggd bredbandsinfrastruktur, god service och förbättrad kollektivtrafik.
- Arbetspendling inom hela länet ska möjliggöras genom bättre anslutningstrafik. Väntetider för resor som kräver byte behöver kortas.
- Tillse goda möjligheter att pendla över länsgränsen inom de närliggande arbetsmarknadsregionerna.
- Regionens lokaler och miljöer ska upplevas trygga och säkra.
- De gröna och blå näringarna ska lyftas fram i strategiska dokument från regionen. Dessa är grunden för en levande landsbygd, svensk livsmedelsförsörjning och en hållbar ekonomi – vilket är avgörande för jobb och utveckling.
- Regionen ska ha ambitionen att lyfta undan hinder för företagande på landsbygden och stödja produktion av livsmedel, bioenergi och råvaror.

Integration och samhällsgemenskap

Sverige ska vara ett land av hopp och möjligheter, inte hopplöshet och utanförskap. De som kommer till vårt land ska erbjudas en snabb väg in i samhällsgemenskapen. Vi måste bli bättre på att markera vad som gäller här och vilka grundläggande värden och värderingar som inte är valbara. Sverige har under flera år byggt upp en betydande integrationsskuld. Många barn växer upp utan att någonsin se föräldrarna gå till jobbet. Segregationen är tydlig och skapar utanförskap och parallellsamhällen.

Civilsamhällets gemenskaper – hjälporganisationer, föreningar, kyrkor, trossamfund, idrottsklubbar och sociala företag – utgör en oerhört viktig del av vårt samhälle och spelar en stor roll i att kunna erbjuda gemenskaper för människor och bli en del av samhället. Målet med integrationspolitiken ska alltså vara samhällsgemenskap.

Kristdemokraterna anser att:

- Språket är en nyckel för integration och arbete i regionen.
- Kunskap och information om religion och tro ska stärkas.
- Civilsamhället ska uppmuntras och stödjas i integrationsarbete.
- Mötesplatser för att minska ofrivillig ensamhet ska uppmuntras och information om dessa ska spridas.
- Sociala utfallskontrakt kan användas för att förbättra integrationen.
- Föreningars möjligheter att nyttja regionens lokaler ska förbättras.
- Fler IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska ingås.
- Rätten till teckentolk och språktolk ska säkerställas.

Ekonomi och finansiering

För att kunna skapa ett gott samhälle måste det finnas en ekonomi som ger de politiska visionerna muskler. Det är ett välfungerande näringsliv och fler personer i arbete som genererar de skatteintäkter som gör det möjligt med en god välfärd för alla. Ett gott samhälle behöver också ha en väl fungerande offentlig sektor.

Regionen har över tid fått ett allt större åtagande med allt högre förväntningar från invånarna. Det ställer större krav på styrning och uppföljning av sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter i verksamheterna. Det ställer också krav på ständiga prioriteringar, effektivisering och förnyelse av verksamheterna. Det handlar om att dels göra saker på rätt sätt, dels om att prioritera rätt saker. Vi står för en ekonomi där vissa satsningar kan få kosta mer, men vi är inte främmande för att ändra strukturer som är för kostsamma. Vi behöver ha en god ekonomisk hushållning för att klara av att leverera välfärdstjänster i framtiden.

Kristdemokraterna anser att:

- Fokus ska vara på regionens kärnverksamheter med hög effektivitet och gott förvaltarskap.
- Om möjligt ska skatten sänkas.
- Budgeten är ett verktyg och ska användas för att möta investeringar och avskrivningar, inte som mål i sig.
- Kontinuerliga jämförelser av resurser, prestationer och resultat ska genomföras.
- SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) prislappsmodell är ett bra verktyg för budgetarbete.
- Regionens företagsklimat ska värderas högt och ranking användas som temperaturmätare.
- Välfärdsbrott ska motverkas genom förebyggande arbete och utbildning av inköpare.
- Inga skattepengar ska gå till föreningar med odemokratiska värderingar.
- Digitalisering och AI ska användas för att utveckla välfärden och frigöra personalresurser.
- Upphandlingskompetens ska prioriteras för rätt kvalitet till rätt pris.
- Regionens sparande ska kunna användas för att stärka beredskap och säkerhet.
- Uppföljning av upphandlade varor och tjänster ska förbättras.
- Utmaningsrätt ska införas där effektivitet och kvalitet kan förbättras.
- Regionens varutransporter ska samordnas för miljö- och kostnadseffektivitet.

Kultur och fritid

Kultur handlar om människans inre utveckling. Kulturen bidrar till samhörighet och gemenskap. Den kultur som vi åstadkommer tillsammans och som enskilda kulturskapare visar vad vi kristdemokrater menar när vi talar om att människan har kroppsliga, själsliga och andliga behov – och att politiken måste ta hänsyn till det, på alla områden. Kulturen har en förmåga att ge mening i nuet, men också att visa på våra historiska rötter och föda visioner för framtiden.

Barn och ungas stillasittande är ett kraftigt växande problem. Ökad skärmtid och mindre spontan rörelse ger allvarliga konsekvenser för barn och ungas fysiska och psykiska hälsa. Det påverkar även inlärning och koncentration negativt. Politiken behöver aktivt stödja och möjliggöra för fysisk rörelse, såväl organiserad idrott som spontan rörelse. Sverige har ett rikt föreningsliv och som en del av partiets tankar om naturliga gemenskaper ser vi en samhällsgemenskap som bygger på olika former av organisationer. Ett rikt fritidsliv stärker goda uppväxtmiljöer och ger tillfällen till gemenskap och upplevelser. Kristdemokraterna anser att det ska skapas goda förutsättningar för civilsamhället att verka.

Kristdemokraterna anser att:

- Folkbildning genom studieförbund och folkhögskolor ska stödjas ekonomiskt.
- Kulturen ska finnas tillgänglig i hela regionen.
- Alla röster ska höras och kulturarv samt minoritetsspråk värnas.
- Kultur ska vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning med fördel via riktat utbud.
- Människan lever inte av bröd allena – religiöst och kulturellt uttryck ska värnas.
- Armlängds avstånd ska gälla i styrningen av kulturella verksamheter.
- Ett inkluderande föreningsliv ska stödjas och uppmärksammas.
- Uppföljning och kontroll av bidrag ska förbättras.
- Kultur är en friskfaktor som behöver lyftas fram på våra vårdinrättningar.

Miljö och klimat

Förvaltarskapstanken är en bärande del i den kristdemokratiska ideologin. På miljöområdet innebär det att vi inte får förbruka vår jord och dess tillgångar. Den kanske viktigaste miljöfrågan att arbeta med idag är att motverka uppvärmningen av jorden. Regionen har en del i arbetet att bygga ett samhälle där skadlig miljöpåverkan minimeras, energin är fossilfri, trafiksystemen hållbara och där naturresurser tas tillvara i ett kretslopp. Vid sidan av klimatfrågan är övergödning, utsläpp av gifter och hormonstörande ämnen, inte minst i barns närmiljö, utmaningar som måste hanteras. I många av våra tätorter är tysta miljöer en bristvara som måste mötas.

Kristdemokraterna anser att:

- En konkret handlingsplan ska antas för regionens klimatpåverkan.
- Vårdens klimatavtryck ska minskas genom effektiv resursanvändning.
- Miljö- och hållbarhetskriterier ska följas upp tydligare, till exempel genom att se över återgång till produkter som kan återanvändas.
- Fastigheter ska förvaltas långsiktigt och miljövänligt.
- Taken ska ses som en resurs och solceller installeras där det är lämpligt.
- Energianvändningen ska effektiviseras.
- Jordbruksmark och naturbetesmark ska, så långt vi kan besluta, skyddas.
- Matsvinn ska minskas.
- Lokalproducerad mat ska öka och ekologisk mat ska eftersträvas.
- Användningen av skadliga kemikalier ska minska.
- Delningsekonomi ska främjas.
- Cirkulära flöden ska gynnas, exempelvis genom återanvändning och ökad materialåtervinning.
- Trafiken ska miljöanpassas med fossilfria drivmedel, spårburen trafik samt gång- och cykelvägar.
- Krav ska ställas på cirkulär plast vid upphandling av exempelvis handskar och förkläden.
- Andelen restavfall och grovavfall ska minska.

Personalpolitik och kompetensförsörjning

Att klara kompetensförsörjningen är en av regionsektorns största utmaningar. Fler kommer behöva arbeta både mer och längre i livet. Nyrekrytering och att lyckas locka framtida medarbetare till välfärden är otroligt viktigt. Men det är minst lika viktigt att lyckas behålla de medarbetare vi redan har. I medarbetarundersökningar lyfts ofta delaktighet, ett bra och nära ledarskap och möjlighet till utveckling som avgörande faktorer för att man trivs och stannar på sin arbetsplats.

En kristdemokratisk personalpolitik handlar om att medarbetare ska känna uppskattning för sina insatser – inte bara med fina ord utan också med handling. Om att se hela människan och att kunna kombinera yrkesliv med familjeliv. Om möjligheten till personlig utveckling och om trygga arbetsplatser med rimlig arbetsbelastning och ett nära ledarskap. Personalpolitik skiljer sig till viss del från andra sakområden. Politiken ska hålla armlängds avstånd till det som ska skötas av arbetsmarknadens parter. Samtidigt är det alltid politiken som har det yttersta arbetsmiljöansvaret i regionen.

Kristdemokraterna anser att:

- Varje chef ska ha ett rimligt antal medarbetare för att alla ska bli sedda.
- Seniora medarbetare ska tillvaratas som mentorer och ges goda möjligheter till att arbeta längre.
- Hot, hat och våld mot medarbetare ska tas på stort allvar, och mötas med förebyggande åtgärder samt tydliga rutiner, utbildning och stödåtgärder.
- Fler ska attraheras till vård- och omsorgsutbildning genom praktik, sommarjobb och rekrytering.
- Anställningsvillkor i 24/7-verksamhet ska förbättras.
- Arbetsgivaren ska ge tid för hälsa och friskvård.
- Lika arbete ska ge lika lön samt erfarenhet och ansvar ska belönas.
- Sjuktagen ska sänkas systematiskt och följas upp årligen.
- Heltid som norm ska erbjudas, med möjlighet till deltid vid behov.
- Utbildning i vårdsvenska och svensk kultur ska erbjudas.
- Utdrag från belastningsregister ska krävas vid nyanställning.
- Rätt kompetens ska användas för rätt uppgifter.
- Administration ska minska till förmån för patientnära arbete.
- Servicemedarbetare ska avlasta vårdpersonalen.
- Introduktionen ska vara tillräcklig för att känna trygghet både för medarbetare och patienter.

Vad har Kristdemokraterna åstadkommit i Region Gävleborg 2022–2026

Vård, hälsa och trygghet

- ✓ Avskaffat avgift vid spårsäkring efter våldtäkt
- ✓ Avgiftsfri covid-19-vaccinering
- ✓ Utredning av primärvården
- ✓ Förstärkt primärvården, genom till exempel Region Gävleborg Din HC AB
- ✓ Återinfört krav på allmänläkare på hälsocentralerna
- ✓ Handlingsplan primärvård, med till exempel målet 1100-listade/läkare
- ✓ Möjlighet till filialer för hälsocentraler
- ✓ Granskning vuxenpsykiatri (VUP)
- ✓ Förbättrat tillgängligheten, exempelvis minskat antalet väntande till operation/åtgärd med nästan 40% mellan 2022–2026 samt ökat telefontillgängligheten på hälsocentralerna
- ✓ Större mångfald bland vårdgivare, exempelvis avtal för att minska köer och öka tillgängligheten
- ✓ Minskat administrationen till förmån för patientnära arbete
- ✓ Tagit över sjukhusapotek i egen regi
- ✓ Service med hjälpmedel på obekvämt arbetstid, med beredskap den tredje lediga dagen av fyra i rad
- ✓ Utbildning i klimakterievård för medarbetare och chefer
- ✓ Digital klimakteriemottagning – bättre triage och direkt vårdväg
- ✓ Infört Sms-livräddare
- ✓ Infört sjukhushund som behandlingsmetod
- ✓ Inlett dialog med länets kommuner om gemensamma mellanvårdsplatser
- ✓ Handlingsplan för att minska antalet uteblivna besök
- ✓ Utökat den mobila vården, till exempel genom projekt bedömningsbilar Gävle, mobila team psykiatri
- ✓ Startat SPOT-team (SpecialistPsykiatriska OmvårdnadsTeam) i Hälsingland och Gästrikland som åker ut till patienter inskrivna i slutenvården istället för att vara ineliggande på avdelning
- ✓ Vaccinationer: HPV för riskgrupper, avgiftsfri covid-19, avgiftsfri vaccination mot kikhosta för gravida
- ✓ Utvidgat Hälsoval – barn- och ungdomstandvård
- ✓ Revidering av sjukreseavgifter
- ✓ Sänkt åldersgräns för avgiftsfri tandvård
- ✓ Celiakibidrag istället för förskrivning för att underlätta för familjer
- ✓ Utredning om hur den palliativa vården kan förbättras, inklusive dialog med kommuner om Hospice

- ✓ Infört klimatvård
- ✓ Nystartad hälsocentral: Sjöstaden
- ✓ Höjda arvoden för stödpersoner i Patientnämnden

Personal, arbetsmiljö och trygghet

- ✓ Infört kontinuitetsersättning för sjuksköterskor i 24/7-verksamhet samt utvidgat till fler yrkesgrupper – vilket stärker bemanning och arbetsmiljö
- ✓ Översyn av administrationen i Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden
- ✓ Minskat andelen inhyrd personal, vilket stärker kontinuitet och arbetsmiljö
- ✓ Trygghetspaket för vårdpersonal, med riktade åtgärder för säkerhet och stöd på arbetsplatsen
- ✓ Infört förbättringsmorot för medarbetare
- ✓ Fler parkeringsplatser Bollnäs sjukhus
- ✓ Utbildning i likabehandling internt inom regionens egen verksamhet
- ✓ Avgiftsfri parkering för personal i Hudiksvall

Infrastruktur och kollektivtrafik

- ✓ Dialog om fyrfältsväg för E4
- ✓ Trygghetsåtgärder i kollektivtrafiken
- ✓ Långsiktigt Program Tåg i Bergslagen
- ✓ Fler elbussar i drift
- ✓ Reklam på/i kollektivtrafikens fordon
- ✓ Förbättrad stads- och linjetrafik exempelvis i Hudiksvall, Sandviken, Bollnäs, Gävle
- ✓ Skärpta kontroller i kollektivtrafiken
- ✓ Sommarerbjudande i kollektivtrafiken och prova-på kampanjer
- ✓ Fria resor för ukrainare
- ✓ Övertagande av väderskydd och busshållplatser

Miljö, klimat och hållbar utveckling

- ✓ Miljöprogram med tydliga mål för minskad klimatpåverkan och hållbar resursanvändning
- ✓ Omställning till fossilfri energi och energieffektivisering i regionens byggnader och verksamheter

Övriga politiska initiativ och struktur

- ✓ Regionalt verksamhetsbidrag till fler politiska ungdomsförbund
- ✓ Pausat bidrag till Ibn Rushd
- ✓ Minskade kostnader för administration
- ✓ Uppsägning av lokaler i Teknikparken
- ✓ Inventerat regionens konst
- ✓ Infört årligt Idrottspris som går till två föreningar, en från Hälsingland och en från Gästrikland
- ✓ Översyn och ändring av föreningsbidrag, för en mer demokratisk och rättvis fördelning
- ✓ Satsat på kulturarv, genom ändrad finansiering, mer till museerna och Arkiv Gävleborg
- ✓ Ökad finansiering av Arkiv Gävleborgs lokaler
- ✓ Anpassning av utbildningar vid Folkhögskolorna, med nya utbildningar såsom dramapedagogutbildning, IT-utbildning, köksträdgård för hemmaodlare
- ✓ Avslutat onödiga medlemskap och utgifter, till exempel medlemskap i Svenska Cykelstäder